

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1926 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om årligt understöd åt eldaren vid riksbankens avdelningskontor i Umeå E. A. Bäckström.

I en inom första kammaren väckt, till bankoutskottets förberedande behandling remitterad motion nr 132 har herr *Rosén* hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att eldaren vid riksbankens avdelningskontor i Umeå, *Erik Albert Bäckström*, må tilldelas ett årligt understöd av 1,000 kronor att från avskedstagandet utgå under hans återstående livstid».

Beträffande motiveringen och de vid motionen fogade intygen tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Utskottet har ansett sig böra inhämta fullmäktiges i riksbanken yttrande över motionen; och hava med anledning härav fullmäktige i skrivelse den 11 nästlidna februari anfört följande:

»Bäckström, som enligt prästbetyg är född den 25 juli 1863, har på sätt *Fullmäktige i riksbanken.* verkställande styrelseledamoten vid avdelningskontoret i Umeå meddelar sedan år 1902 ombestyrt eldning samt renhållning av gård och gata vid riksbankens fastighet därstädes och fullgör fortfarande samma uppdrag.

Därjämte har han vid semester och förfall för kontorets vaktmästare vikarierat å dennas befattning.

Enligt vad verkställande styrelseledamoten vidare vitsordat har Bäckström under sin tjänstgöring städse plikttroget och punktligt fullgjort sina åligganden; och, sedan han anmält sin avsikt att på grund av ålder och på sista tiden vacklande hälsa hos riksdagen göra ansökan om någon pension eller årlig gratifikation, har verkställande styrelseledamoten, då Bäckström på grund av den ringa avlöning han från kontoret åtnjutit ej kunnat av-sätta något för sin försörjning på gamla dagar, på det livligaste tillstyrkt bifall till en sådan ansökan.

Enligt ett från kontoret inkommet läkarbetyg lider Bäckström av lungsjukdom och har så nedsatta krafter, att han endast med svårighet kan fullgöra sina åligganden.

Ersättning till de personer, som vid vissa avdelningskontor ombestyrt, bland annat, eldning samt renhållning av gård och gata, har bestämts vanligen år för år genom överenskommelser, som vederbörande kontorsstyrelser enligt fullmäktiges uppdrag träffat med dessa personer.

Så beräknades dylikersättning för tiden från och med den 1 april 1919 till

och med den 31 mars 1920 med tagen hänsyn till dyrtiden samt till belopp, som så vitt kunnat ske, motsvarade vad som inberäknat extra tillägg för berörda ändamål dittills utgått; och bestämdes ersättningen vid kontoret i Umeå för eldning till 1,500 kronor samt för renhållning av gård och gata till 500 kronor, allt för år räknat.

Sedan mot slutet av år 1919 från några av omförmälda personer, däribland även Bäckström vid kontoret i Umeå, till fullmäktige inkommit framställning med begäran om dyrtidstillägg i likhet med statens befattningshavare, beslöto fullmäktige med anledning härav, att för tiden från och med den 1 april 1920 skulle till sökandena utgå ersättning för angivna bestyr efter 1,200 kronor för år jämte dyrtidstillägg å detta belopp efter samma grunder, som av riksdagen bestämts eller kunde komma att bestämmas för statens befattningshavare.

För tiden från och med den 1 april 1923 utgår ifrågavarande ersättning vid kontoret i Umeå med 2,000 kronor för år räknat, att utbetalas med en tolfedel vid varje månads utgång, å vilket belopp dyrtidstillägg emellertid icke utgår.

Enligt sålunda träffade överenskommelser har Bäckström för ifrågavarande bestyr för nedannämnda år uppburit följande belopp med beräknad fördelning på lön och dyrtidstillägg:

	lön	dyrtidstillägg	Summa
1920.....	1,200: —	1,551: 69 =	2,751: 69
1921.....	1,200: —	1,534: 40 =	2,734: 40
1922.....	1,200: —	975: 90 =	2,175: 90
1923	ber. 1,552: —	ber. 448: — = c:a	2,000: —
1924	» 1,687: —	» 313: — = »	2,000: —
1925	» 1,668: —	» 332: — = »	2,000: —
medeltal av grundlön åren 1921—1925 alltså			1,460: —

Vid 1919 års riksdag förelåg hos bankoutskottet framställning från eldare och renhållningskarlar vid vissa avdelningskontor om deras förflyttning på ordinarie stat.

Vid yttrande över denna framställning fogade fullmäktige en redogörelse angående den tid, som beräknades åtgå för ifrågavarande bestyr, och skulle enligt denna beräkning eldningen pågå omkring 9 månader om året med 5½ à 6 timmars daglig arbetstid, varjämte renhållning av gård och gata ansågs i regel taga en tid av 1 à 2 timmar per dag. Därigenom bleve icke oväsentlig tid — oberäknat sommarmånaderna, då ingen eldning förekomme — över för extra arbeten, och hade enligt en för år 1918 lämnad uppgift Bäckströms inkomst av bisysslor uppgått till 300 kronor.

Utí samma yttrande framhöll fullmäktige, att vid några av de mindre avdelningskontoren bestyret med värmeledningens skötsel kunnat förenas med vaktmästargöromålen samt att liknande anordning — varigenom tillfälle bereddes vaktmästarna till någon biförtjänst på samma gång kostnaderna för riksbanken kunde nedbringas — sannolikt kunde genomföras, då nuvarande eldare, av vilka flera hunnit till rätt framskriden ålder, icke längre kunde fullgöra sina åligganden i riksbanken.

Då det vid sådana förhållanden ej ansågs lämpligt att befordra dessa till ordinarie befattningshavare, avstyrktes framställningen, som ej heller för- anledde någon bankoutskottets åtgärd.

Redan vid detta tillfälle uttalade emellertid fullmäktige, att nämnda om-

ständigheter icke borde utesluta möjligheten att bereda ifrågavarande eldare, då de icke längre kunde fullgöra sina nuvarande uppdrag, ett lämpligt understöd under deras återstående livstid.

I anslutning härtill finna också fullmäktige nu skäligt, att Bäckström, då han ej längre kan fullgöra sina åligganden, beredes sådant understöd för sin återstående livstid.

För beräkning av beloppet för detta understöd torde man kunna utgå från den avlöning, Bäckström uppburit under de senare åren, eller 2,000 kronor om året.

Tänker man sig som lämpligt pensionsunderlag för hel pension 70 % av nämnda avlöningsförmåner eller 1,400 kronor samt vidare för erhållande av sådan pension förutsätter 30 tjänsteår, skulle för Bäckström med endast 23 tjänsteår efter reduktion i förhållande härtill understödsbeloppet bliva kronor 1,073: 40.

Men då Bäckström under sin tjänstetid ej erlagt några pensionsavgifter, bör med hänsyn härtill lämpligt avdrag göras, varför understödsbeloppet torde skäligen kunna bestämmas till 800 kronor.

På grund av vad sålunda anförts hemställa fullmäktige, att bankoutskottet måtte på sådant sätt tillstyrka nu föreliggande motion, att Bäckström från och med månaden näst efter den, under vilken hans anställning hos riksbanken upphör, må under sin återstående livstid från riksbanken uppbära ett årligt understöd av 800 kronor.»

Då Bäckström icke innehar ordinarie befattning i riksbanken, är han *Utskottet.* icke berättigad att erhålla pension. Emellertid framgår av utredningen i ärendet, att Bäckström, vilken är född den 25 juli 1863, sedan år 1902 ombestyrt eldning samt renhållning av gård och gata vid riksbankens fastighet i Umeå och allt fortfarande fullgör samma uppdrag. Därjämte har han, såsom fullmäktige erinra, vid semester och förfall för kontorets ordinarie vaktmästare vikarierat å dennes befattning. Han har städse plikttroget och punktligt skött sina sysslor. Enligt läkarbetyg lider Bäckström av lungsjukdom och har så nedsatta krafter, att han endast med svårighet kan fullgöra sina åligganden. Med hänsyn härtill och vad i övrigt i ärendet förekommit, synes det vara billigt, att han erhåller något understöd av riksbanken. Beträffande beloppet av detta har utskottet ansett någon jämkning böra ske uti vad fullmäktige ifrågasatt och därvid funnit skäligt föreslå ett belopp av 400 kronor, oreglerad pension. Efter omräkning till s. k. ny pension motsvarar detta en pensionsförmån av 792 kronor, varå han äger åtnjuta dyrtidstillägg, som med nu gällande grundtal utgör 240 kronor. Hans sammanlagda pensionsförmåner skulle alltså komma att belöpa sig till 1,032 kronor om året. Understödet torde böra utgå av riksbankens medel under hans återstående livstid från och med månaden näst efter den, då han lämnar sin anställning.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion I:132, må medgiva, att eldaren vid riksbankens avdelningskontor

i Umeå Erik Albert Bäckström må från och med månaden näst efter den, då han lämnar sin anställning i riksbanken, under sin återstående livstid av riksbankens medel uppbära ett årligt understöd av sjuhundra nittio två kronor.

Stockholm den 16 mars 1926.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Pettersson* i Olovstorp, *Johansson* i Friggeråker, *Bondeson*, *Ström*, *Östergren*, *Lindgren*, *Bodin* och *Sandén*; samt

av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Winkler*, *Borggren*, *Bäcklund*, *Olsson* i Berg, *Hamrin*, *Lovén* och *Ryberg*.
